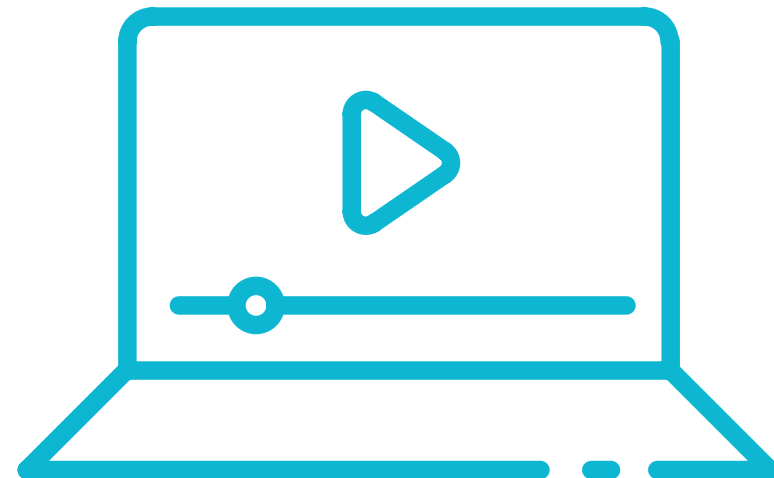

European
Consumer
Centre
Network

ECC NET - jún 2020
v spolupráci s

SAFER STREAMING

Hrozby vyplývajúce z ilegálnych služieb vysielajúcich videá na požiadanie a ako sa pred nimi brániť

-
- 03 **Streamovanie je čoraz populárnejšie**
 - 04 **Dva systémy služieb typu VOD**
 - 05 **Falošný verzus ilegálny obsah**
-

PODVODNÉ STREAMOVACIE LOKALITY

- 06 **Pomoc, nemôžem sa dostať von!**
 - 07 **Zneužijú vaše údaje**
 - 08 **Manipulácia s vaším zariadením**
-

PIRÁTSKE LOKALITY

- 09 **Predaj ukradnutého obsahu**
 - 10 **Žiadna ochrana mladistvých osôb**
-

- 11 **Úplne načítané a "jailbreaknuté" zariadenie – čo to znamená?**
 - 12 **Nahrávanie a zdieľanie**
 - 13 **Sociálne médiá a ilegálne streamy**
 - 14 **Užitočné informácie**
-

DODATOK

- 15 **Čo robiť a čo nerobiť**
 - 21 **Vyhlásenie a tiráž**
-

STREAMOVANIE JE ČORAZ POPULÁRNEJŠIE

Vďaka pohodliu, ktoré so sebou prináša sledovanie obľúbených programov na ľubovoľnom zariadení, sa zo služieb na streamovanie videí stáva nový štandard pre moderných spotrebiteľov.

Za posledných niekoľko rokov technológia streamovania úplne zmenila celú mediálnu štruktúru vďaka tomu, že úspešne skĺbila internetový a televízny svet. Vďaka ziskom z

nej môžu mnohé streamovacie spoločnosti investovať viac do klasického filmového priemyslu a produkovať tak exkluzívne televízne seriály a filmy, ktoré im prinesú ďalších divákov.¹

60%

všetkých prenesených dát pri sťahovaní tvoria videá²

42%

každoročný nárast počtu predplatiteľov streamovacích služieb v Európe³

89%

mileniálov využíva streamovanie⁴

Väčšina celej internetovej šírky pásma sa dnes využíva na streamovanie. Počas koronakrízy na jar roku 2020 vzrástla miera využívania týchto služieb natoľko, že Európska komisia požiadala ich hlavných poskytovateľov, aby znížili kvalitu videa a ponechali tak dostatočnú internetovú kapacitu na dôležitejšie aktivity, ako sú webové mítingy alebo práca z domu.⁵

DVA SYSTÉMY SLUŽIEB TYPU VOD

Videá na požiadanie (VOD) vám umožňujú sledovať to, čo budete chcieť, práve vtedy, keď to budete chcieť, a so správne prepojeným mobilným zariadením dokonca aj kdekoľvek budete chcieť, a to iba v podobe sledovania dátového streamu bez nutnosti stiahnutia daného obsahu. Na pripojenie môžete použiť inteligentný televízor, ľubovoľný počítač, smartfón, tablet alebo dokonca aj hernú konzolu.

IPTV (TELEVÍZIA CEZ INTERNETOVÝ PROTOKOL)

Televízia cez internetový protokol je teraz už aj v ponuke etablovaných vysielacích spoločností, ktoré prenášajú signál cez kábel alebo satelit. Väčšina divákov, ktorí sledujú obsah z IPTV prostredníctvom širokopásmového internetového pripojenia, má set top boxy alebo inteligentné televízory, pričom si vyberá z elektronického televízneho programu. Základ tradičnejších televíznych sietí tvoria stále športové podujatia, živé prenosy a správy, ktoré sú teraz dostupné naživo aj na požiadanie.

SLUŽBY TYPU OTT (OVER THE TOP)

Pokiaľ ide o streamovanie, tento pojem väčšinou označuje OTT spoločnosti s lokálnym aj celoeurópskym dosahom, ako je Netflix, Amazon Prime alebo Sky/NOW TV.¹ Takéto služby možno poskytovať na ľubovoľnom pripojenom zariadení nezávisle od vášho poskytovateľa internetových služieb alebo špecializovanej širokopásmovej siete. Hlavným lákadlom pre zákazníkov je rozsiahla ponuka televíznych seriálov a filmov. Priťahujú ich však aj nové, originálne a exkluzívne produkčné projekty.

FALOŠNÝ VERZUS ILEGÁLNY OBSAH

JÚN
2020

Miera ilegálneho sťahovania pirátskeho materiálu sa za posledné roky znížila¹, pretože používatelia uprednostňujú bezpečné, používateľsky prístupné a cenovo výhodné lokality namiesto toho, aby riskovali návštevu miest, kde si môžu stiahnuť súbory s vírusmi a navyše riskovať trestné stíhanie.

Legitímne streamovacie lokality sú financované z reklamy, výpožičiek a predplatného. Čoraz väčšou hrozbou

sú ilegálne odchýlky od tohto obchodného modelu, ktoré začínajú čoraz viac nahrádzať iné druhy pirátstva.

Ďalší problém tvoria podvodné lokality, ktoré sa iba tvária, že vám ponúkajú predplatné alebo obsah.

PODVODNÉ LOKALITY

Tieto lokality lákajú neskúsených spotrebiteľov na falošné predplatné a zneužívajú ich osobné údaje.

PIRÁTSKE LOKALITY

Tieto lokality sa snažia pôsobiť legitímne a lákať používateľov na sledovanie alebo kupovanie kradnutého obsahu (pričom im zároveň ukradnú osobné údaje).

POMOC, NEMÔŽEM SA DOSTAŤ VON!

Bežný trik, ktorý podvodníci používajú, je vytvoriť nenápadnú úvodnú stránku s obrázkami alebo ukážkami v snahe nalákať na mediálny obsah, ktorý je dostupný iba na krátke skúšobné obdobie.

Po registrácii však zistíte, že k sľubovanému obsahu vôbec nemáte prístup. Keďže ste nič nezaplatili, môžete si myslieť, že sa nič nestalo a budete celú záležitosť ignorovať.

O niekoľko dní nato však môžete dostať faktúru na niekoľko stoviek eur za ročné predplatné s dodatkom, že bezplatná skúšobná verzia sa po uplynutí skúšobnej doby automaticky zmení na ročné predplatné.

PODVODNÉ STREAMOVACIE LOKALITY –

ZNEUŽIJÚ VAŠE ÚDAJE

Väčšina podvodných webových lokalít neobsahuje **vôbec žiaden obsah**.

Stovky podobných lokalít fungujú na rovnakom princípe a sú rozmiestnené po celej Európe, často tými istými kriminálnikmi. Po nejakom čase zmiznú, ak dostanú priveľa upozornení alebo ak ich prevádzku ukončia orgány činné v trestnom konaní, v dôsledku čoho sú podvodné domény menej výnosné. Krátko nato sa tieto domény vynoria znova pod novými názvami a začnú s podvodmi nanovo.

Okrem predaja falošného predplatného pochádzajú zisky týchto lokalít z tzv. phishingu: predaja osobných údajov, ktoré používatelia zadajú počas registrácie u nich.¹

Niektoré podvodné lokality dokonca po registrácii prostredníctvom e-mailu alebo SMS posielajú súkromné správy so žiadosťou o dodatočné osobné údaje z bezpečnostných dôvodov. Všetky získané údaje sa následne predávajú, často práve iným kriminálnym organizáciám.

PODVODNÉ STREAMOVACIE LOKALITY –

MANIPULÁCIA S VAŠÍM ZARIADENÍM

Ďalším zdrojom príjmu pre podvodníkov je reklama. Na obrazovke sa môžu objavovať agresívne vyskakovacie reklamy. Tie často ukazujú obsah pochybného charakteru, sú naprogramované tak, aby ste sa ich nemohli ľahko zbaviť a klikanie na ne prináša prevádzkovateľovi zisky.

Či už ide o pokusy o odstránenie týchto reklám/falošných chybových hlásení alebo najčastejšie o inštaláciu falošného softvéru na sledovanie videí či kodekov v snahe o zobrazenie sľubovaného obsahu, používatelia majú až 28-krát vyššiu šancu, že si do zariadenia stiahnu vírusy a malvér, ako sú napríklad:¹

PUP – potenciálne nechcené programy, teda otravný a zbytočný softvér, ktorý spomaľuje vaše zariadenie

ADWARE – softvér, ktorý z ničoho nič ukazuje neodbytné reklamy

MALVÉR – škodlivý softvér, ktorý zneužíva vaše údaje alebo zdroje vo vašom zariadení

SCAREWARE – softvér, ktorý zobrazuje falošné chybové hlásenia alebo falošné žaloby od trestnoprávných orgánov, ktoré

vás vinia z ilegálnej činnosti a požadujú od vás zaplatenie pokuty alebo poplatkov za technickú podporu

RANSOMWARE – softvér, ktorý šifruje údaje vo vašom systéme a vydiera vás, ak k nim chcete opätovne získať prístup

VÍRUSY A TRÓJSKE KONE – ničia systém vo vašom zariadení alebo vám kradnú osobné údaje, ako sú kontakty, prípadne sa snažia tajne získať prístup do vášho systému

PREDAJ UKRADNUTÉHO OBSAHU

Na rozdiel od podvodných lokalít umožňujú pirátske lokality svojim používateľom sledovať obsah, lenže na to používajú ukradnutý materiál chránený autorskými právami, ktorý oberá kreatívnych tvorcov daného obsahu a daňových poplatníkov o zisky, na úkor čoho sa obohacujú kybernetickí zločinci. Navštevovanie takýchto lokalít nie je vo verejnom záujme!

Používatelia môžu natrafiť aj na kombinácie pirátskych a podvodných lokalít. Tieto disponujú naoko širokou ponukou a lákajú zákazníkov na predplatné tým, že im zadarmo sprístupnia niektoré streamy. Celý ich katalóg je však podvod a obsah dostupný počas skúšobného obdobia slúži na to, aby si to obeť včas neuvedomila a nepozastavila platby príliš skoro.

Pirátske webové lokality sa pred potenciálnymi zákazníkmi snažia pôsobiť čo najlegitímnejšie. Čím menej zjavný je ich ilegálny charakter, tým viac ľudí ich služby využije.

Pirátske lokality sa niekedy nedajú ľahko rozpoznať, pretože kopírujú používateľské rozhrania legitímnych platforiem. Zistilo sa, že až 46 zo 100 najpopulárnejších globálnych spoločností má aspoň jednu reklamu na webovej lokalite, ktorá porušuje autorské práva.¹ Kriminálni totiž vedia, že vďaka reklamám na známe značky pôsobí ich portál dôveryhodnejšie.

PIRÁTSKE LOKALITY -

ŽIADNA OCHRANA MLADISTVÝCH OSÔB

Kriminálnikom nezáleží na ochrane detí pred škodlivým obsahom. Tínedžeri a deti ešte nemajú stanovené rozumné hranice a sú obzvlášť zraniteľní vtedy, keď nadmerne používajú svoje mobilné zariadenia.¹ Konajú impulzívne a nedokážu rozpoznať, či je obsah legitímny. Celej veci neprospieva ani skutočnosť, že až 56 %

všetkých webových lokalít je v angličtine. Pirátske lokality často obsahujú pornografický alebo inak znepokojivý obsah, prípadne reklamy na hazardné či stávkové spoločnosti, ktoré sú pre mladistvé osoby absolútne nevhodné. Ilegálne lokality nemajú pri registrácii vekové obmedzenia.

1 z 3

používateľov internetu
sú deti²

1 z 2

detí vo veku 11 až 16 rokov
sa už stretlo s bežnými
internetovými rizikami³

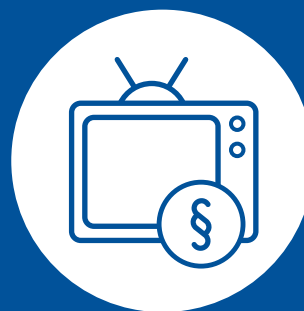
Rodičia môžu získať poradenstvo na adrese betterinternetforkids.eu

ÚPLNE NAČÍTANÉ A "JAILBREAKNUTÉ" ZARIADENIA - ČO TO ZNAMENÁ?

Pirátsky obsah sa neobmedzuje iba na OTT technológie, ale predstavuje problém aj v oblasti IPTV. Existujú nezákonné hardvérové zariadenia, ktoré sú škodlivé z viacerých dôvodov. Tzv. **Kodi** boxy sú doplnky k prehrávačom médií, ktoré zmenia inteligentný televízor na komplexné multimediálne centrum. „**Úplne načítané**“ verzie Kodi sa predávajú s upravenými funkciami na streamovanie dodatočných pirátskych kanálov z ilegálnych IPTV zdrojov.

Riziko predstavujú upravené, elektronicky nebezpečné zariadenia.¹ Často ide o lacné napodobeniny pôvodných produktov; príkladom je napr. Amazon Firestick importovaný z Ďalekého východu. Takíto predajcovia sú taktiež často odstránení z online obchodných platforiem, ako je napr. eBay, a to ešte pred uskutočnením objednávky.

"Jailbreaknuté"zariadenia **majú odstránené obmedzenia v operačnom systéme a už sa na ne nevzťahuje záruka. V prípade technických problémov výrobcovia a predajcovia odmietnu takýto produkt opraviť alebo zaň vrátiť peniaze. Pokus o "jailbreak" môže spôsobiť zablokovanie prístupu používateľa k operačnému systému, v dôsledku čoho bude zariadenie nepoužiteľné.**

Nezákonný hardvér môže obsahovať malvér, ktorý vytvorí prístup pre hackerov do vašej domácej siete.

Zákazníci, ktorí si kupujú ilegálne zariadenia, riskujú stratu peňazí v prípade, ak Europol ukončí činnosť ilegálnych poskytovateľov **alebo ak túto činnosť ukončia sami zo strachu pred trestným stíhaním. Colní úradníci alebo trhoví regulátori môžu skonfiškovať zachytené zásielky s nezákonným hardvérom. V prípade policajnej akcie sa môžu osoby zodpovedné za nahrávanie takéhoto obsahu dostať do problémov so zákonom, ak sa odhalí ich totožnosť na databázach skonfiškovaných serverov.**

NAHRÁVANIE A ZDIEĽANIE

Obsah na platformách so zdieľaným obsahom je väčšinou chránený autorskými zákonmi.¹ **Distribúcia** bez povolenia predstavuje **porušenie autorských práv a zmluvných podmienok**.

Nahrávanie chráneného obsahu bez povolenia sa považuje za ilegálne.

Ripping je jav, ktorý nastáva, ak sa streamy na obrazovke nahrávajú a ukladajú do súborov. Lokality, ktoré ponúkajú túto možnosť, vás klamú vyjadreniami o tom, že sú legálne, hoci právna skutočnosť je iná. Používanie nástrojov na

sťahovanie alebo nahrávanie obrazovky, prípadne nahrávanie obsahu chráneného autorským zákonom je zakázané v zmysle používania legálnych platforiem a prípadné porušenie môže viesť k strate používateľského účtu.

Prístup k zrozumiteľnému autorskému zákonu vo vašej krajine²

Mnoho používateľov OTT sa o svoje účty delí s priateľmi a príbuznými. Viac ako 66 percent používateľov Netflixu sa delí o heslo, čo vo výsledku znamená pomer 2,5 diváka na jeden

účet.³ Z marketingových dôvodov sa zatiaľ v oblasti OTT nepodnikli kroky proti tomuto fenoménu, ale to sa môže zmeniť.

SOCIÁLNE MÉDIÁ A ILEGÁLNE STREAMY

Vzhľadom na to, že sociálne médiá využívajú 3 miliardy používateľov, zneužívajú kriminálnici okrem marketingových funkcií aj ich hlavnú výhodu, ktorou je možnosť **zdieľania**. Čoraz častejšie sa objavujú odkazy na hostovacie domény alebo nezákonné streamy s ilegálnym obsahom a obzvlášť veľkému záujmu sa tešia najmä pirátske živé prenosy športových podujatí.¹

Nové celovečerné filmy, seriály alebo športové prenosy nie sú na týchto neoficiálnych kanáloch legálne dostupné. Vlastníci obsahu podnikajú kroky proti nezákonným streamom na sociálnych médiách a platformách so zdieľanými videami. To môže viesť až k odstráneniu používateľských účtov v prípade, že došlo k streamovaniu bez povolenia. Platí to aj v prípade súkromného využívania.

Internet poskytuje dosiaľ nevídané možnosti v oblasti využívania a zdieľania dát a obsahu, čo je síce výborné, ale každý má právo rozhodovať o tom, či chce vlastný obsah zdieľať, kedy a ako. Upozorňujeme, že na tejto skutočnosti nič nemení ani nová smernica o autorskom práve, o ktorej ste už možno počuli.²

UŽITOČNÉ INFORMÁCIE

Existuje množstvo legálnych ponúk a nelegálne sťahovanie zaznamenalo pokles, keďže tieto ponuky sú čoraz lepšie a každým dňom dostupnejšie. Okrem mainstreamových poskytovateľov služieb OTT môžete nájsť platformy, ktoré dodržiavajú autorské práva, na týchto odkazoch:

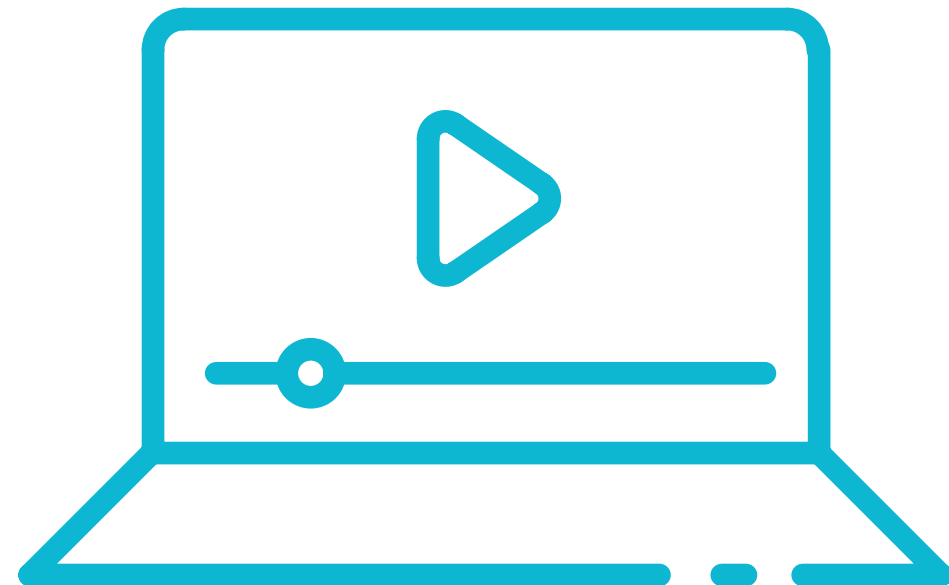
všeobecné: agorateka.eu
športové: sroc.info
hudobné: pro-music.org

Streamovacie aplikácie **vám umožňujú dopozerať rozpozieraný stream na inom zariadení. To sa môže hodiť, ak práve cestujete a nemôžete dopozerať celý film na jeden raz.**

Keďže smernica o cezhraničnej prenosnosti¹ **platí vo všetkých členských štátoch EÚ, musíte mať prístup k predplateným streamom bez ohľadu na to, na akom mieste v rámci EÚ sa práve nachádzate. Už sa neúčtuje príplatok za využívanie streamovacích služieb ani vám nikto nebude brániť v ich využívaní na území EÚ.**

DODATOK

ČO ROBIŤ A ČO NEROBIŤ

SKÔR NEŽ SA ZAREGISTRUJETE, POZORNE VŠETKO SKONTROLUJTE!

Nenavštevujte lokality so zlou povestou!

Ak hľadáte lokality streamovacích služieb a natrafíte na niečo podozrivé, nezačnite sa hneď registrovať. Venujte aspoň ďalšiu minútku tomu, že si prejdete recenzie a odhalíte prípadné riziká.

Ponúkajú dosiaľ nevydaný obsah?

Propagovaný film ešte premietajú v kinách a daná lokalita ho má k dispozícii skôr než ostatné etablované platformy? To je podozrivé!

Porovnajte ponuku s etablovanou konkurenciou!

Je neporovnateľne lacnejšia než iné platformy? Celoročné predplatné za veľmi nízke ceny alebo iné ponuky, ktoré znejú až príliš výhodne?

KONTROLA PRED REGISTRÁCIOU

Č. 2

JÚN
2020

Spozorovali ste chyby v texte?

Podvodné lokality sa vyrábajú na základe všeobecných šablón v iných jazykoch. Preklepy alebo gramatické chyby môžu poukazovať na ich pochybný pôvod.

Nájdete na danej lokalite stávkovanie, pornografiu alebo VPN reklamy, ktoré sa môžu zobrazovať v podobe otravných vyskakovacích okien?

Pochybné ponuky sú často kombinované. Legálne lokality nebudú nadmerne zneužívať vyskakovacie reklamy.

Hľadajte stopy! Našli ste tiráž? Sú v nej uvedené zmluvné podmienky a ďalšie právne informácie?

Podvodné lokality nemajú žiadne kontaktné údaje alebo obsahujú falošné či schránkové adresy. Povinné právne informácie na nich chýbajú.

KONTROLA PRED REGISTRÁCIOU

Č. 3

JÚN
2020

Môžu používatelia na webovú lokalitu nahrávať obsah?

Ukazovateľom toho, či je lokalita legálna, je aj skutočnosť, či na ňu môžu používatelia nahrávať obsah, ktorý sami nevytvorili.

Tvrdí daná lokalita, že je legálna, prípadne poskytuje rady v súvislosti s tým, ako ju kontaktovať, ak ju zablokujú?

Blokovanie zo strany poskytovateľov internetových služieb, nepodložené tvrdenia o legálnosti a zoznamy proxy serverov na obchádzanie blokováných lokalít sú známkami ilegálnosti.

Má daná lokalita zakázané figurovať na zoznamoch vo vyhľadávacích nástrojoch alebo je uvedená na čiernej listine rizikových portálov?

Ak danú lokalitu zablokoval vyhľadávací nástroj alebo na ňu upozorňuje internetový program watchdog, zistite si to ešte pred registráciou.

KONTROLA PRED REGISTRÁCIOU

Č. 4

Vidíte niekde tlačidlo ako Objednať? Informuje vás lokalita o výške poplatkov?

V zmysle európskych zákonov musia webové stránky zákazníkom jasne ukazovať výšku poplatkov a na uzatvorenie obchodnej zmluvy vyhraďiť špeciálne tlačidlo.

Existuje spôsob, ako kontaktovať zákaznícku podporu?

Zákaznícka podpora – ak sa vôbec na webovej lokalite nachádza – nie je dostupná. Ak vám nikto neodpovedá na otázky, nekupujte si predplatné!

Používajte kreditnú kartu alebo online platobné služby!

Vďaka tomu budete môcť prinajhoršom platbu stiahnuť alebo sa obrátiť na zákaznícku podporu danej platobnej služby. Takto zároveň o vás operátori získajú menej osobných údajov.

UŽ STE PODVODNÍKOM NALETELI? AKO TERAZ POSTUPOVAŤ?

Za nič
neplaťte!

Faktúry podvodníkov sú často formulované agresívnym spôsobom a podpísané samozvaným právnikom alebo agentúrou na vymáhanie platieb. Nenechajte sa tým zastrašiť!

Informujte o tom
orgány zaoberajúce sa
kybernetickým zločinom!

Svoje skúsenosti nahláste polícii a internetovým službám vytvárajúcim čierne listiny, aby ste pomohli iným.

Obráťte sa na
miestnu pobočku ESC
so žiadosťou o radu!

Ak si nie ste istí, či sú tvrdenia legitímne alebo či je lokalita, na ktorej ste si práve zakúpili predplatné, podvodná, obráťte sa so žiadosťou o radu na miestnu pobočku ESC.

European
Consumer
Centre
Network

Ďalšie informácie o sieti ESC nájdete [tu](#).

Ďalšie informácie o FAMA nájdete [tu](#).

TIRÁŽ

Dátum publikácie **Jún 2020**

Vedúci projektu/autor **ECC Rakúsko**

Grafika **Christina Zettl** / [buero41a.at](#)

European Consumer Centre Austria

Mariahilfer Straße 81, A-1060 Wien

www.europakonsument.at

www.facebook.com/europakonsument.at

E-mail: info@europakonsument.at

Vydanie tejto publikácie je financované z programu Európskej únie s názvom Spotrebiteľia (2014 – 2020).

Co-funded by the
European Union

NÁŠ CIEĽ

Sieť 30 Európskych spotrebiteľských centier (ESC) pomáha oboznamovať spotrebiteľov s ich právami a naplno využívať príležitosti na jednotnom trhu.

AKO NÁŠ CIEĽ DOSIAHNEME

Právni odborníci zo siete ESC pomáhajú spotrebiteľom bezplatne riešiť medzinárodné problémy vďaka užitočnému právnomu poradenstvu.

Táto sieť ponúka jedinečný prehľad a užitočné informácie o spotrebiteľských záležitostiach na internom trhu, ktoré sa môžu použiť na vytváranie zásad v spolupráci s európskymi aj vnútroštátnymi subjektmi.

Film & Music Austria (FAMA) poskytla podporu v súvislosti s prekladmi obsahu a textov.

VYHLÁSENIE

Obsah tejto publikácie predstavuje výhradne názor autora a ten za ňu v plnej miere zodpovedá; nemožno ho považovať za vyjadrenie názoru Európskej komisie a/alebo Výkonnej agentúry pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo a potravinu (CHAFEA), prípadne iného orgánu Európskej únie. Európska komisia ani spomínaná Agentúra nepreberajú žiadnu zodpovednosť za to, akým spôsobom budú informácie obsiahnuté v tomto texte použité.

Zodpovednosť za odkazy: Informačné materiály obsahujú odkazy na externé webové lokality tretích strán. Poskytovateľ alebo prevádzkovateľ príslušnej lokality zodpovedá za obsah na lokalitách, na ktoré odkazy smerujú. Spomenuté právne ponuky sú zdokumentovanými príkladmi významných trhových aktérov. Zmienka o nich nepredstavuje propagáciu produktov/služieb, ktoré ponúkajú.